

§ 162

Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

Dnr KS/2019:580

Allmänna utskottets förslag till kommunstyrelsen

Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter antas.

Sammanfattning av ärendet

Kommuner är enligt Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk skyldiga att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Lagen ringar in fem rättighetsområden:

1. Information om rättigheter.
2. Skydda och främja minoriteters språk och kultur.
3. Ge minoriteter inflytande i frågor som rör dem.
4. Äldreomsorg på minoritetsspråk.
5. Användning av minoritetsspråk i myndighetskontakter.

Dessa riktlinjers syfte är att vägleda förvaltningen i arbetet med minoritetslagen.

Beslutsunderlag

Kommunsekreterarens tjänsteskrivelse 2021-11-02

Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

Beslutet skickas till:

Socialchef

Skolchef

Samhällsbyggnadschef

Kommunchef

Verksamhetsansvarig bibliotekarie

Fritidschef

Personalchef

Kommunikationsstrateg

Justerare			Utdragsbestyrkare
-----------	--	--	-------------------

Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

KS/2019:580

Förslag till beslut

Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter antas.

Sammanfattning av ärendet

Kommuner är enligt Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk skyldiga att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Lagen ringar in fem rättighetsområden:

1. Information om rättigheter.
2. Skydda och främja minoriteters språk och kultur.
3. Ge minoriteter inflytande i frågor som rör dem.
4. Äldreomsorg på minoritetsspråk.
5. Användning av minoritetsspråk i myndighetskontakter.

Dessa riktlinjers syfte är att vägleda förvaltningen i arbetet med minoritetslagen.

Utredning av ärendet

Ett styrdokument som beskriver Sunne kommuns åtaganden i enlighet med minoritetslagstiftningen har tagits fram. Sunne kommun ingår inte i något förvaltningsområde för de nationella minoriteterna. Åtagandena ligger i linje med vad lagstiftningen kräver av en kommun.

Ekonomiska konsekvenser

-

Barnkonventionen

Ärendet berör barn. En barnkonsekvensanalys bör göras i enlighet med FN:s barnkonvention.

Ja Nej

Beslutsunderlag

Kommunsekreterarens tjänsteskrivelse 2021-11-02

Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

Petra Svedberg
Kommunchef

Anna Bryntesson
Kommunsekreterare

Beslutet skickas till:

Socialchef

Skolchef

Samhällsbyggnadschef

Kommunchef

Verksamhetsansvarig bibliotekarie

Fritidschef

Personalchef

Kommunikationsstrateg

RAPPORT

Datum
2021-11-02

Sida
1 (5)

Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

KS/2019:580

Styrdokument	
Dokumenttyp	Riktlinjer
Antaget av med datum och paragraf	
Reviderat av med datum och paragraf	
Dokumentansvarig	
Faktaansvarig	
Gäller för	
Giltighetstid	
Tidpunkt för aktualitetsprövning	
Relaterade styrdokument	

Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

Inledning

I december 1999 beslutade riksdagen att Sverige skulle ansluta sig till Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den Europeiska stadgan om landsdels- och minoritetsspråk. Därmed erkändes judar, romer, sverigefinnar, samer och tordedalingar som nationella minoriteter i Sverige. Samerna har dessutom en särskild ställning som urfolk. Samtidigt erkändes jiddisch, romani chib, finska, samiska och meänkieli som nationella minoritetsspråk. Det är upp till var och en att besluta om tillhörighet i en eller flera nationella minoriteter.

Syftet med Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter är att skydda nationella minoriteters fortlevnad. Det innebär bland annat att all diskriminering av en nationell minoritet är förbjuden och staten måste vidta åtgärder för att uppnå jämlikhet mellan majoritetsbefolkningen och minoriteterna.

Syftet med Minoritetsspråkskonventionen är att skydda Europas kulturella mångfald. I dag finns ett stort antal minoriteter i Europa och vissa av minoriteternas språk riskerar att försvinna. Varje land väljer själva vilka nationella minoritetsspråk som ska skyddas, nivån på det skyddet och inom vilka geografiska områden skyddet ska gälla.

Gemensamt för minoritetsgrupperna är att de har befolkat Sverige under lång tid, utgör grupper med en uttalad samhörighet, har en egen religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och har en vilja att behålla sin identitet.

Enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska alla kommuner anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Syfte

Dessa kommunövergripande riktlinjer som även innehåller kommunens åtagande syftar till att vägleda förvaltningen i arbetet med minoritetslagen.

Förvaltningsområde

I Sverige finns så kallade förvaltningsområden för minoritetsspråken finska, meänkieli och samiska. Utöver de rättigheter som omfattar samtliga nationella minoriteter finns särskilda rättigheter som gäller inom förvaltningsområdena.

Sunne kommun ingår inte i ett förvaltningsområde.

Rättighetsområden

Riktlinjerna är uppdelade på de fem rättighetsområden som återfinns i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk vilka berör kommuner utanför förvaltningsområden;

1. Information om rättigheter.
2. Skydda minoriteters språk och kultur.
3. Ge minoriteter inflytande i frågor som rör dem.
4. Äldreomsorg på minoritetsspråk.
5. Användning av minoritetsspråk vid myndighetskontakter.

Angränsande lagstiftning

Rättigheterna finns också återgivna i ett antal andra lagar.

Enligt diskrimineringslagen är det förbjudet att missgynna någon på grund av etnisk tillhörighet. Språklagen anger vilka de nationella minoritetsspråken är och att det allmänna har ett särskilt ansvar att skydda och främja dessa språk.

Skollagen och respektive läroplan beskriver elevers rättighet till modersmålsundervisning och modersmålsstöd i de nationella minoritetsspråken. Socialtjänstlagen anger att kommuner ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskap i de nationella minoritetsspråken där det behövs i omvårdnad av äldre människor. I bibliotekslagen anges att bibliotek ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken.

1. Information om rättigheter

Enligt minoritetslagen är kommunens främsta uppgift att informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter.

Sunne kommuns åtagande

Sunne kommun ska verka för att det finns kunskap om nationella minoriteters rättigheter i kommunens organisation. Informationen om nationella minoriteters rättigheter ska vara tillgänglig på kommunens webbplats.

2. Skydda minoriteters språk och kultur

Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken samt att skapa goda förutsättningar för de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Detta regleras förutom i lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk även i språklagen samt bibliotekslagen. Barns möjlighet att utveckla en kulturell identitet och använda sitt minoritetsspråk ska särskilt främjas, detta skydd har förstärkts då FN:s barnkonventionen har blivit lag i Sverige.

Sunne kommuns åtagande

Sunne kommun ska beakta de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur. Informera om rätten till modersmålsundervisning på minoritetsspråk.

Sunne bibliotek betraktar alla nationella minoriteter som lika viktiga. Biblioteket ska erbjuda litteratur på alla de nationella minoritetsspråken och uppmärksammar de olika nationella minoriteterna i samband med exempelvis högtidsdagar under året.

Sunne kommun ska informera om möjligheten för de nationella minoriteterna att bilda föreningar och söka de föreningsbidrag som kommunen erbjuder kulturföreningar.

3. Inflytande och delaktighet

Enligt minoritetslagen ska kommunen ge de nationella minoriteterna inflytande i frågor som berör dem. Kommunen ska vidare främja barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta utifrån deras förutsättningar.

Sunne kommuns åtagande

Sunne kommun ska verka för att stärka de nationella minoriteternas möjlighet till inflytande. Samtliga nämnder ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem.

4. Äldreomsorg på minoritetsspråk

Kommunen ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen på nationellt minoritetsspråk om kommunen

har personal med sådana språkkunskaper. Inom ramen för äldreomsorg på minoritetsspråk ska de äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet beaktas. Kommunen ska informera den som ansöker om bistånd om rätten till äldreomsorg på sitt minoritetsspråk.

Sunne kommuns åtagande

Den som begär äldreomsorg med hänvisning till denna lag ska få möjlighet att få hela eller väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen, utförd av personal som behärskar språket. Det under förutsättning att det finns personal som behärskar de nationella minoritetsspråken, och vill använda språket i tjänsten.

Information ska inhämtas om vilka språkkunskaper som personalen inom äldreomsorgen har och som vill använda det i tjänsten.

Vid rekrytering av personal inom äldreomsorgen beakta de sökandes språkkunskaper inom minoritetsspråken och minoriteternas kultur.

5. Användning av minoritetsspråk vid myndighetskontakter

Utanför ett förvaltningsområde har enskilda rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i förvaltningsmyndigheters ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdande för part, om ärendet kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråk. Förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där detta behövs i enskildas kontakter med myndigheten.

Sunne kommuns åtagande

Den som begär det ska erbjudas möjlighet att använda språken finska, meänkieli och samiska, vid muntliga och skriftliga kontakter med kommunen i enskilda ärenden. Det under förutsättning att det finns personal som behärskar språken, och vill använda språket i tjänsten.

Om det finns behov, ska nämnderna arbeta för att det finns personal med kunskaper i finska, meänkieli och samiska som kan hjälpa personer vid kontakt med kommunen i enskilda ärenden.

Detta innebär att vid rekrytering av personal ska personens språkkunskaper inom minoritetsspråken speciellt beaktas.

Samordning och uppföljning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att samordna och följa upp kommunens minoritetspolitiska arbete. Detta styrdokument följs upp i enlighet med kommunstyrelsens arbete med internkontroll.

Barnkonsekvensanalys- checklista

Anledning till utredning:

Barn eller barngrupper som berörs av åtgärden/beslutet:

Utredare/titel: _____

Verksamhet: _____

På vilket sätt berörs barn eller barngrupper av frågan:

Innebär förslaget till beslut/åtgärd att vi har:

- satt barnet/barnen i främsta rummet
- tagit hänsyn till barnets/ barnens rättigheter
- tagit hänsyn till barnets/barnens hälsa, utveckling och behov tagit
- hänsyn till barnets/barnens säkerhet
- tagit hänsyn till de barn som har funktionshinder

Kommentarer:

--

Har barnets/barnens egna åsikter tagits tillvara inför beslutet?

Ja

Nej

Om ja, på vilket sätt:

--

Om nej, motivera varför:

--

Hur återkopplas beslutet till barngruppen?

--

Behov av fördjupad analys:

--

Barnkonsekvensanalysen är genomförd av:

Chef	Datum
------	-------

Utredare	Datum
----------	-------